

2 Νοεμβρίου 2017

Λόγος στην τέταρτη ημέρα της Δημιουργίας (Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Αναφερόμενος στην τέταρτη μέρα, κατά την οποία ο δημιουργός δημιούργησε και πάλιν τρία έργα, τον ήλιο, το φεγγάρι και τ' αστέρια, και, όπως ονόμασε τα πλήθη των αγγέλων το καθένα με τ' όνομά του, κατά παρόμοιο τρόπο. Όταν αρίθμησε τα πλήθη των αστεριών, τους έδωσε το δικό τους όνομα.

Αφού ασχολήθηκα το κατά δύναμιν με τον τρίτο λόγο, που αναφέρεται με συντομία στα δημιουργήματα της τρίτης μέρας, προχωρώ να κάνω γνωστό τον τέταρτο, που αναφέρεται σ' αυτά που δημιουργήθηκαν κατά την τέταρτη μέρα. Διότι, όπως είναι τρία τα έργα της τρίτης μέρας, δηλαδή συγκέντρωση των υδάτων, βλάστηση χόρτου και βλάστηση όλων των ειδών των φυτών, έτσι και κατά την τέταρτη μέρα δημιουργεί άλλα τρία, τον ήλιο, το φεγγάρι και την ποικιλία των αστεριών. Διότι λέγει: «Αστήρ αστέρος διαφέρει εν δόξη»(Α' Κορ. ιε', 41). Και όπως, αφού καθάρισε πλήρως τη γη από τα ύδατα, τη στόλισε με φυτά και χλόη, έτσι στολίζει και το πρόσωπο του ουρανού με την ποικιλία των αστεριών, όταν καθάριστηκε κι αυτό από την αφθονία των υδάτων. «Και είπεν ο Θεός, γενηθήτωσαν φωστήρες εν τω στερεώματι του ουρανού εις φαύσιν επί της γης, του διαχωρίζουν ανά μέσον της ημέρας και ανά μέσον της νυκτός· και έστωσαν εις σημεία, και εις καιρούς και ενιαυτούς· και έστωσαν εις φαύσιν εν τω στερεώματι του ουρανού, ώστε φαίνειν επί της γης, και εγενέτω ούτως» (Γεν. α', 14-15). Δεν διέταξε απλώς να γίνουν τ' αστέρια, αλλά φανέρωσε σαφώς και τις αναγκαιότητες χρήσεις τους, που περιλαμβάνονται στον αριθμό έξι, δηλαδή να φέγγουν στη γη, να διαχωρίζουν τη μέρα από τη νύκτα, να κρατούνται ως σημεία, να κατακερματίζονται σε χρονικά διαστήματα, να συμπληρώνουν χρόνια, να διακρίνουν καθαρά τις τέσσερεις εποχές και ν' αποτελούν τα μέτρα των χρόνων και των μεταβολών των εποχών. Διότι ο γεωργός και ο ναυτικός και ο οδοιπόρος και κάθε τεχνίτης, όταν παρατηρήσουν την τροχιά του ήλιου, του φεγγαριού και

των αστεριών, συμπεραίνουν τις ώρες και τα διαστήματα της ημέρας και της νύκτας και ποιός είναι ο καιρός της άνοιξης, ποιός ο φθινοπωρινός και ποιός ο καιρός του χειμώνα.

Το φθινόπωρο, από την εικοστή πέμπτη Σεπτεμβρίου μέχρι την εικοστή πέμπτη Δεκεμβρίου είναι ψυχρό και ξηρό και αυξάνει τη μέλαινα χολή. Και ο χειμώνας από την εικοστή πέμπτη Δεκεμβρίου μέχρι την εικοστή πρώτη Μαρτίου είναι ψυχρός και υγρός, και αυξάνει το φλέγμα. Και οι άνθρωποι δεν θα μπορούσαν να διακρίνουν καθαρά και να εξηγήσουν τη διάκρισή τους, αν δεν σημείωναν τις μεταβολές και τις τροχιές και τις μεταλλαγές των αστεριών, που πρόσταξε ο Δεσπότης των «πάντων να είναι «εις σημεία και εις καιρούς και εις ενιαυτούς»(Γεν. α', 14). «Και εποίησεν ο Θεός τους δύο φωστήρας τους μεγάλους, τον φωστήρα τον μέγα εις αρχάς της ημέρας και τον φωστήρα τον ελάσσω εις αρχάς της νυκτός και τους αστέρας» (Γεν.α',16), των οποίων ο αριθμός και τα ονόματα είναι για τους ανθρώπους ανέκφραστος και ανεξήγητος, ενώ εύκολα μπορούν να μετρηθούν και να ονομασθούν από το Θεό, «Ο αριθμών πλήθη άστρων», λέγει ο Δαυίδ «και πάσιν αυτοίς ονόματα καλών» (Ψαλμ. ρμστ', 4). Διότι, όπως στην περίπτωση του πλήθους των αγγέλων, ο καθένας ονομάζεται από το Θεό με το δικό του όνομα, που σ' εμάς είναι «γνωστό και ανεξήγητο, εκτός από το Μιχαήλ, Γαβριήλ, Ραγουήλ και Ραφαήλ, έτσι και στα πλήθη των αστέρων του ουρανού δεν υπάρχει σε μας γνώριμο όνομα, εκτός από τον ήλιο, το φεγγάρι, τον αυγερινό, τον Ωρίωνα και τους εφτά πλανήτες, και τίποτε άλλο, και μόνο οι εξασκημένοι στην αστρολογική επιστήμη γνωρίζουν, μερικές άλλες ονομασίες αστέρων. Και όπως στον πατέρα είναι εύκολος ο αριθμός και τα ονόματα των παιδιών, που γεννήθηκαν απ' αυτόν, έτσι και για τον Θεό είναι εύκολος ο αριθμός και τα ονόματα του πλήθους των αστέρων. «Ο εκφέρων κατ' αριθμόν τον κόσμον αυτόν» (Ησ. μ. 26).

(συνεχίζεται)